

ሀገረኛዎች

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼԻԱՍԵԱՆԿԻ ԱՌՋԵՒ

ՆԱՐԱԿԱԿԱՆ ԲԵՐՔԵՐԷՆ

[illegible]

Նիւուշուանկէ կ'իյաջանն թէ ճառը
սակաւ հինգ զօրաբաժիններ զօրավար
Քուրթերի հրամանատարութեան տակ ա
թեւին վրայ, երեք զօրաբաժիններ
հրամանատարութեամբ զօրավար Լոժը
կ'երդնին մէջ, և երկու զօրաբաժիններ
հրամանատարութեամբ Օթուրի, ընդ ամէն
200,000 հոգի, պարսաւստ եւ սպանի
հակառակմարտին, զոր կը մերժէ սա
կակալ Քուրթութեան: Օգտ. Չէկ զործո
ղութիւնները նախապարաստութիւն
ներ էին իրայն: Օգտ. Չէին սկսաւ բա
նակաւ մեծ յարձակումը, որ ունե
ւանալոցացւ 26ին: Նիւուշուանկէն այս
հետգործը զրկուած մասնակի առաւել
լուծիքներ ձառնորհներուն կողմէն էր
զօրավար Քուրթեր իր հինգ զօրաբա
ժիններով Ռուանդոն ձախ թեւեւ
վրայ իրկաւ: Զառնցորդ յաշողեր եւ
Լիսօսանկի հրօթակի կողմը տասը
քիլոմէրներ երկաթուղիի գիծ խորանկէ
ձառնալական ձախ թեւը և կ'երդն
Անբնդի դէմ կը քայլէ:

Թօքիւն կը հեռագրեն Գեղիմեհ Քաղկեդոնի—Մարտիկ Օնեան Օգոստին բողոսաւոր յարանդադարեան սկսուա, և բոլոր հարանեակեան յարազմագանձոր մարտը զմին վրայ կ'առնուան ինչի հարաւային արեւելեցի յարձակեցան ուսերեւոյն արտաքոյ կարգի զօրքոր զիբեքեւոյ վրայ, և Ռուսը ինքեան մամօր քաջամթիւ հողպատեանէն կանգնած են, և մարտը մահէ մը ի վեր կ'ախտատէին զիբեք ցրեցեկ անսպառ զիբեկն մը վերածել իրենց զիբեք բոլոր տրամագրեի ուժգնութեամբ և ինքիբեքը, որոնց մեծ մասը յատկապէս Ռուսիայէ բերուած էին։ Բաւականութիւն իր մարտը բանակը հոս հասնաւորած է, և կ'երբեր ի՞նչ տակալէ զիբեքութիւն մը պիտի ընէ, Իր հրաւորատարութեան տակ ունի 6-7 զօրաւորանք, հինգերորդ սրիպիբական զօրքորաւորանքի մը մէկ մասը քովէ է, իսկ մէկ մասը զրկած է Մուստէին։ Չէի եմ կրօնի մէջ հարանեակեան զօրքորեւոյն իրոյ յարձակեցան ուսական յարազմագանձեւեւոյ վրայ, և ետ մղեցին զանոնք, և անմիջապէս մտադարձաւ բերանեւոյ վրայ զիբեք բանեցին, և իրենց հետեալին համար զերազանց կայրի բնութեան, Բայց պէտք է գիտնալ թէ բոլոր ուսական զիբեքը շատ յանդուար են, ուստի հարկ եղած է սակօն յօժել և Բուրքիի բանակին հետ օգնութիւն փութացնել, ուրբ Երաքամին, հենեւազօրաց երկրորդ Կաթարմին, ինչպէս նաև պահեստի զօրքորամին։

Լճակացայկերը ուղղուած հեռա-
նոր ժնւ ալ հետեւեալը կ'ընէ. —Մասնա-
նորայէն առնուած լուրերէ իբրեւ թո-
ղողութիւն կը ծանուցանեն Քէճ Լիւսա-
նեանի մօտ պատուած կ'ուրը անիմա-
նէն, և կ'ամ արդէն սկսած է: Երեք-
րէ թ' վեր յառաջակա՛ն Կուրնեքը
ըլ շարունակուին: Յարձակման համար
անտեղյեմներու կարատաստութեան վրայ
խառնակէ կը հեռագրուի թէ՛ շարու-
ակ ինքնուրի ցամաքը կը հանուրի պա-
արման թնչանօթները, որոնք մարի-
ստ կը արտուին ուսուսական թաղու-
իւններուն զէ՛մ գործածուելու համար:
Մարտեան կանաւարութիւնը 10,000
յայտեայ անտուի զրկած է ինքնու-
րիպէս զի այրուած ճարտական զիւն-
երուն աճխները անոնց մէջ ամբողջ-
ութիւն: Այլը անտուկներէրխառնակն պիտի
ըլուին: Զմարտական զիւնները այ-
նչու համար ճանաչելի կ'արմատարները
00 չիտալի բռնակիր կը գործանեն:

Սթանսարտի Խմբագրականին

Ինչ որ ալ ըլլայ Բորի Արթուրի
բերնական բախտը, — և կանգնծելի
թուրի — այս պաշարով յիշատե-
լի պիտի մնայ: Ներուստեք ի յայտ
բերեցան յամառութիւն և արիւն-
դին: Ռուսական զօսք չէր կարծուե-
ր բերդաքաղաքն ա՛յսքան երկար

[illegible]

Եթէ Լաբիդեան թերթի մը թեր-
սակցից ուղիղ կերպով կ'արձանագրե-
րստութիւնը այն ամբողջացի նաւային
ցորդին, որ օգս. 10ին Բորթ Արթու-
րին դուրս ելած է, զաղաքը այդ
շուկաներն ստակաին յաւանաստակա-
նստելու չափ վիճակի մը մէջ չէր
հասնու օտարից ունէին: Պատկազոր-
բերան բարոյական կորովով նա էր,
ճարտնական թնդանօթանարութիւնը
նազ Վաստեղուցած չէր զինորդները
նաւ զաղաքացիները: Այսու հանդերձ
զեաք է իշխել որ, եթէ նոյն իսկ ու-
րիկ ըլլալ այս հայրենաստութիւնը,
ըստն օրուան յաջ հինցան է: Միջին-
եալ ժամանակավիճցին մէջ Ճարտն-
ալ յաւանդիտութիւնները ըրած են
այապատեւութիւններու արտաքին գի-
րը իրենց ձեռքը ինկած է, երկարածիգ
խոստ կուէններ վերջ: Կորցող ըսեթ
թէ պաշարողները ստակաւին զաղա-
քն եօթից վերստ հեռի են: Նիմակ ա-
ւելի մօտեցած են: 0գս. 16ին կամ
թէ միւրոցներուն, Երբ անանարու-
րեան հրաւերը մերժուեցաւ, Ճարտնցի-
քը խրամները չափ առաջ շեքին
միջոցներուն արտաքին զօին ետեւ:
Խառնալիաղացութիւն մէն մի աստիճա-
նին ընդդիմացած Դուռը, յարձակո-
ղը խոստ տուցի դուռին իրենց յանձ-
նը, թէ ե սկիզպակի ենք այն լուրին
ասին: Ես արողը ճարտնական վաղտե-
րկարաբանինթը աւելեացան մաքրե-
ան ոռոտական ցամաքային տկանն-
ուն պայթիւմներն: Պաշտպանները
ըրան յաճատութեամբ կոռուեցան, Ճա-
րտնցիք այնքան մօտ զացին, զաղա-
քին կեդրոնին, ե եթէ տունն իշան
ամ ինչ լեռը, նպաստաւոր դիւրե-
րը մէջ են հիմա վերջնական յարձա-
կային համար: Թօքթայի բնակիչները
առաջ ու պատրաստ են բերքարդալա-

ֆերի անկեմը տանելու, բայց անուշ
 իրենց յոսերը պայտանակն շրջանակ
 ներսուս մէջ տիրող կարծիքը չեն ներ-
 կայացներ: Վերջին տեսարանը երկա-
 ւ և արեւնային պիտի ըլլայ, բայց այս
 կտաին, պտտւոյ չննգի որ պիտի չա-
 տեսարանը, Ռուսական նուատորը
 որ հակառակ իր յաւանալայեւ պաշ-
 եներուն տակաւին շարժուին է, դարձան
 ցոյց կուտայ գործունէութեան նշան
 ներ: Վերակած է ճառարական ակն-
 ներ ան արեւել իր գործողութիւնները
 իր թորփփկապաշտօնուն մէկ—եր
 կուրը զո՛ր գային այդ գործողութեան
 կենիւնադաշտի թէ նոր ելքի՝ որ վրա
 իր մտաւ, է ասիկա թիւերու իր
 վիճակին աւելի լաւ յայտարար մե-
 նանն է, Օգոստոս 10-ը դառն փոր-
 ձառուութիւնն վերջ, արդարեւ դժու-
 է ենթադրել թէ Ռուսթօմաքի Իլիանի
 մարտանաւերը կ'որհնան դժմ առ դժ-
 քով թակոյն ընտրի նաւատարանի, ի-
 րական յաղողութեան ու է յուսով
 Բայց գոնէ նաւատակստութիւն մը վա-
 թի՞ք անոնցմէ մէկ զանիս կրնան բազ-
 դակից ըլլալ Սեպարեվիչին, Աստօթի
 և Տրամային: Անցի ինչ է զայսքա-
 ուած, խորտակուած մնալ լէ՛զ զո՛ր
 աւանգազտի մը մէջ, կամ նոյն իս-
 ժովու փայլ ընկղմելու վատնեղ աչ-
 անուշ, լաւ ոպպան արշիւնիւն ժամ-
 նակը զայ ար իրենց նաւազները իրեն
 ձեռքով փնայնեն նաւերը՝ Բորթ Ար-
 թուրի գերեզմաններուն օրս ըլլալ է ա-
 զգտուելու նամար գանձներ:

[illegible]

Պատանան է որ գումարացիք կերպով
 առնին երկրորդին, և ինքեքն կարող
 գաղտերազմական Պաշտոնաբանը հարց
 լլայ պողպ ալ գաղտն զխոսոր, ալ
 առնա նպատակ, և վերին զնայ թանչ
 և որիշ հրահնդութեններուն պատ
 առնութիւն թառան: Ճարտարք 300,000
 ռուբլն առնին, վերջին լուրերուն նայե
 լով (Տես Կցուցութիւնը), եմէ Բորթ
 իրիւրը ինչայ, որիշ թաղմանը գում
 անքին տրամադրելն պիտ լլայն վեր
 լործողութեանց համար: Բայց Թօքոյ
 ղիւսանութիւնք այս ահագին խոտան
 ցլ թաւական չեն համարք, և ուշադ
 րաբարաբանքը Սազկարչի աղջիկ հա
 ճեղուած են առ նուազ 30,000 հոգ
 ինչպիսիքը: Կամ պատերազմին վայ
 ք, հ'երես թէ զորովար Գուրգուրմ
 անքին այս ժողով շարունակեցուն հետ
 պառուելու թաւական կ'ըզգայ: Ինք
 անքիւնք: Եմէ ոչ՝ մինչեք հիմա նաան
 ան պէտքը եր լլայն ղէպ ի հիւսիս
 լարանական կողմնակի չարութիւն կ'ա
 մարտադրողութեան մատնուած է կամ
 ապրեցնուցած են առ այժմ, և Մուգ
 անքի ճամբան միշտ բաց է, եմէ Ռուս
 անքին հրամատարը ողջ գործածել
 պիտ:

ՊԱՏԵՐԱԶՍԸ

ՄԻՃՏ ԲՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐ

Վերջին բոլաբեռով առնուած Եւրոպական բերքերէն: Դեպքեր պատուած իրենց կանոնաւորութեամբ եւ օտարոնակաբար:

Վերջին տասը օրերուն շրջաբերուած մէջ եղած լուրերուն զարմանալի է արեւելոյ գնացումէն, Կե-

Տակարար է վերակազմվել բառակազմակերպչ հայերի մը ճարտարական գործողությունների յառաջդիմությունների վրա։ Ռուսը երբ գրաւեցին Ռորմի Սիբիրը՝ իրենց բերդապաշտպանութեան աւանդական զառաքանակութեան համարժատ, մնալուն բերդերը բոլորովին գործողութեանը, և գոհացան միայն զառիի ձեւով ճարտարի պատրաստ և ուրիշ հաղորդակցութիւններ հաստատել, որով կարելի ըլլար շարժութեան մէջ դնել զօրք, թնդանթի և ուսել լինէ, ո՛ւր որ վտանգի տակ ըլլար ուստական գինը, և ա՛նպիսի խրախճանքն ու արտաքին հողապատեւներն չինեմը որ իրենց հակառակդները հիմա չունէին դժուարութեան մասնաւոր հակառակդներ, երբ նանդանի պարտութիւնը և Տաւրի գրաւումը Ռորմի Սիբիրի պայտարւմ անխաղափէր էր, Ռուսը իսկոյն սկսան շինել ցամաքութիւններն երկար շարք մը, զաղաքին կեդրոնէն մինչեւ ութը մղոջ շրջաններ մը վրայ։ Իրենց նաւատարկին թնդանթի մասնաւորութեան օժանդակութեամբ, Ռուսը այս գիծը լռեցնելով՝ յամառութեամբ, հինգէն որ մեր շաղկէս եւս մղուեցան միւսիսկայն արեւելեան յարձակումով մը։ Զարոնցի գիծներն ներքը գիծը մը չանդանթով առջ շաղկէն ամբողջ զիրքը բռնելով՝ համար արեւելքէն արեւմուտք, — մնացեալ հողապատեւներուն վրայ շարժանակային յարձակմաններով։ Այս պատճառը ա՛յն զորոյցներուն թէ ամէն ոք կ'իյնայ Ռարմի Սիբիրը, բայց — թող ի՞նչ վրայ։ Հետեւին կրակի ձայնի կը լսուէին, մղոններով անդին կ'ուշիւն, բայց տեղական է այդ յարձակումը, և ոչ զեւ ընդհանուր։ Արտաքին գիծը ինկած ըլլալով, հարկոյն ըլլալ վերադառնալ և կապակցել իրարու՝ զրաւումը հողապատեւները նաւատանելու համար պաշտպանողական գիծ մը որուն ետեւը հաւաքին թնդանթները, միջեւը և զօրք նորազմային յառաջխաղացութեան մը համար։ Անխաղաղ եղանակին պատճառաւ, այս գործը ի նորից նստ ժամանակի կ'ըկարօտի, որու միջոցին զառաքել կ'ուշաքանդուի, թէեւ կ'երեւի թէ մնալուն բերդներուն վրայ ընդհանուր յարձակումը դեռ առաջ գտայն չէ։ Եւստի Ռուսը իրենց կողմէ՝ ծայր եղած չին Անադիլի թիւով թնդանթներն ունէին և զանոնք, բանեցնելու վարժ մարտիկի, այնչեւ որ անմիջական յարձակում մը միտքէ անցընելու չէ։ Անուստեւ շարքեցի կրակային յաւաք ընդարձակ ճակատի մը վրայ յառաջ խաղաղով դիրք մը բռնել կէս ճամբան խրախճել ինչիւ և նոր յառաջխաղացող մը մը պատրաստուի։ Սիւրկա երկրորդ մասն էն, զոր ի գլուխ հանեցին Օթսւ. 16ի և 17ի գիծերը՝ կրիւնէն Ռուսի միջոցին կրակը և յաղորդական յառաջխաղացումը կրկնուեցաւ որ ըստ օրէ. և կրիւի միջոցին ինչ ինչ մէկու պատճառով գիծ մասերն անառիկ մնացին, և հարկ եղաւ ուրեկոնքի և յարձակմամբ խաղաղ արտաքին զանի մը հողապատեւները — այս և պատճառը ընդհանուր յարձակումի զորոյցներուն Օթսւ. 20ին։ Անխաղաղ յամառային պայմաններու պայմանով վերջաւորութեան սկիզբը տայր կուտայ — որովհետեւ այդ պահին Ռուսի բերդերուն կրակի շատ մօտ էին։ Եետոյ մէն մը տրամադրելի թնդանթի գործողութեւ վիճակի մէջ շինեցին Ռուսի, ընդհանուր յառաջխաղացումով գիծի ըլլալ ամբողջ գծին երկայնքը մ. կ'ըլլայ այս միջոցին, երբ ուստ հրապատարար կ'արտաքին պայմաններն իր պատրաստութիւններն ալ զգործածել, և գիծերուն ամէն զէմ պիտի մղուի ահաւոր յարձակումով։

* Թօքոյոյէ հետեւեալը կը հետեւազգեն Պէրժնիքի Թակիկալարի, Օգոստոսի 27 թուով. — Ճարոնէն ուղղակի կ'իմաստաւորէ Պէրժնիքի զրկուիկն օգնական յօրքները, փոխանակ աւորբեր ճամբայի ելլիսան Յուշխի, ճարոնական առաջին զորաբանին հրամանով, որ Բերթիթուրի շտաբը ցարդ մղուած կորեւան տնէն նշանաւոր հանդիսանալով ինչու, Զորաւարտութեան աստիճանին արձարացաւ Միքատային հրամանաւ, բերեալ պատիւ մը մասնաւէն վերջ, Ինչ յալբորդեց զօրավար Մացուտուր, բերեալ հրամանաւ նոյն զօրաբանին Մարշալ Ծամակաթա կորեւաներուն պիտի մասնակցի, որովհետեւ Մարշալը Միքատային առաջին զինուորական խորհրդական է, և բաւական ծերացած լլատով պատիւաբազմական յօշմանքիւններն իր կրնար զիմանալ, Բորթ Բերթիթուրի առջեւ ճարոնական կորուստները իրենց կ'իմաստ 12,000 իր հաշուետի, և այդմիւր շատ չի համարուի Թօքոյոյի մէջ իր կարծւոր նաև թէ մինչեւ Բորթիթուրի թիւորն անկուրը կորուստներու այսքան թիւ մըն ալ պիտի ըլլայ դեռ։

* Անգլ. կառավարութիւնը հրաման զրկեց Բէթթաւան, իսկոյն երկուստանաւ ճամբայ հասել Մոսկիման հետնալու և հրամանագները հաջորդելու ճամբայ։

ԱՆԳԼՈՒՍՏԻՔ ԼՀԱՍՍԱՅԻՐ ՄԵՋ .

Բանի մը որ առաջ անգլիացի սպայ յանձնողը յարձակումէ կրնց վնց թիւ պէթթի առահալկոններէն : Սպայն առահալկոն յաղորդանք իր յարախողոքներ եմդէլ ըրիվէրէ վարպետով : Անգլիացի ծնունկն և Բէլլի հարկի պահպանները անհեալ որ անգլիականն բանակեցողին տեղը կենցած կը խօսակցէին, երբ Լաւան, որ վերաբաւոյնն առկ տուր պահանքի, դարպաս ծնունկի գլխուն և գետիմէ ձգէր զայն : Յետոյ յարձակեցաւ Բէլլի լիբ վրայ, որ իր զինարկը անոր սին նետեց, և մօտը գտնուող անհալկոնի պահակին հրացանը առնեցն տուրնաւոր քրաւ թիւպթթին : Մարդ ինկաւ ըսայ յաղորդած էր ծանր վէրէ որ տալ հարկի քրապետ Բէլլիին զլիւրեւ Լաւան նորէն տօղ ելնէրով զլիւրեւ հրկ հարկի քրապետ Բէլլին, և վար զԼորէր զայն և ապա զարձաւ հարկի քրապետ ծնունկի կողմը : Այս սպայն յարձակեցաւ Լաւանին վրայ տուրին պարապ պառտեալով : Բայց այս զարհւ անօգուտ եղաւ, և հարկի քրապետ ծնունկ ինքզինի պապապանելու անհաբող ըլլաւով, նսվալ էր ընդունեց զլիւրեւ զիւ ինչ ինչ երկայն : Կատարել թիւպթթին ապա պահակին վրայ յարձակելով, ձեռքէ թառաւ անոր հրացանը, և անգլիական քառասկեպին վրայ վազեց տուրը հրացանը շողացնելով : Սպայները զինուորները հասան, և վերջապէ՛ ձեռքով պահեցին զայն : Թիւպթթին հրեալ կէտ զարհւ վրէն էր, և վերաբուրին տալ կէտ զարհուպիկ հազած էր : Անգլիացիք հրացանի թռնեցին զայն : Արդաւան խուճերին թարգմաններէն ժին ալ քաղաքին կից պարտած միջոցին յարձակուով անք և վտանգաւոր կերպով վիրաւորուեցան : Գանի մը թիւպթթի խառնութեանները արգահաւտեով, դարձան տարին անոր :

ՀԵՌՈՒԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԵՐՈՋՄ

ԿՈՒՒԷ ԼԻՍՏԵԱԿԻ ԱՌՋԵԻ

ԵՐԿՈՒ ՈՒՈՒ ԶՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ

ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԵԹԵՐՍՊՈՒԿ, Օգոստ. 29. —

Զօր. Սախարով, Լիտաւեանկի շուրջ տեղի ունեցած ճակատամարտներու վրայ եւս զեղեկագիրը ընդէն. Սպայա կոյտին հետազօրումը կ'ըսէ. — Աւստր. 28ին, հարաւային ճակատին դէմ, շատ բռնեցի՛ք հինգ զօրաբաժինով՝ յարձակո՛ղ զականի սկսանք. Ռուսական յառաջ պահները Անշանյանի մօտ, ամրացեալ դիրքի վրայ քաղաքեցան. հարաւարեւելեան ճակատին վրայ, ճարտնական բոլոր յարձակումները ետ մղուեցան Ռուսական աջ կողմ այն տանի յարձակողականի սկսելով, Ճարտնականը եւ մղեց զէպի Թուրքիոս և Քաթսին Թուսն, արեւելքի ուղղութեամբ, ու կառավարի կուէ մը մղեց գերակշիռ ու մերու դէմ. Ռուսները Զատի մօտ, բըրբններուն վրայ գետեղումով իրենց ինքնաօթիկներուն աջակցութեամբ, սկզբան ետ մղեցին ճարտնական բոլոր յարձակումները, Ճակատամարտը այնպէս բուռն եղաւ որ հուսկ ուրեմն երկուստեք սուրիններով կտուեցան. Բայց վերապէս թշնամիին թուականաւորութեան պատճառաւ, Ռուսներ իրենց զկաւոր դիրքներուն վրայ նախանշեցին, նշանակելի են մանաւանդ Ռապով զուտիին թափաղարովութիւնները, որ Զատի մէջ 15 ժամ պաշտպանեց յառաջացեալ իր դէմ եւ զոր Ճարտնականներուն պաշարողական շարժումին պատճառաւ միայն թողանք, իրենց թողով վեց թղտուսթ առջարկածեղի բնեղի ետքը. Արեւելեան ճակատին վրայ ուսական կորուստները 1892-ին օրքէն աւելի են. Աւստր. 27ին, թըշնամիին վճռական յարձակման մը չհետարեց բովանդակ ճակատին դէմ. Մեր զօրքերը տասնհազար նահանջեցին. Եւր դիրքերու վրայ. Կէսօրէն ետքը Ճարտնականներուն յարձակողական մէջ յարուարտ տեսնուեցաւ զէպի Թուսն. Իրենց Զատի մէջ 15 ժամ պաշտպանեց յառաջացեալ իր դէմ եւ զոր Ճարտնականներուն պաշարողական շարժումին պատճառաւ միայն թողանք, իրենց թողով վեց թղտուսթ առջարկածեղի բնեղի ետքը. Արեւելեան ճակատին վրայ ուսական կորուստները 1892-ին օրքէն աւելի են. Աւստր. 27ին, թըշնամիին վճռական յարձակման մը չհետարեց բովանդակ ճակատին դէմ. Մեր զօրքերը տասնհազար նահանջեցին. Եւր դիրքերու վրայ. Կէսօրէն ետքը Ճարտնականներուն յարձակողական մէջ յարուարտ տեսնուեցաւ զէպի Թուսն. Իրենց Զատի մէջ 15 ժամ պաշտպանեց յառաջացեալ իր դէմ եւ զոր Ճարտնականներուն պաշարողական շարժումին պատճառաւ միայն թողանք, իրենց թողով վեց թղտուսթ առջարկածեղի բնեղի ետքը. Արեւելեան ճակատին վրայ ուսական կորուստները 1892-ին օրքէն աւելի են. Աւստր. 27ին, թըշնամիին վճռական յարձակման մը չհետարեց բովանդակ ճակատին դէմ. Մեր զօրքերը տասնհազար նահանջեցին. Եւր դիրքերու վրայ. Կէսօրէն ետքը Ճարտնականներուն յարձակողական մէջ յարուարտ տեսնուեցաւ զէպի Թուսն. Իրենց Զատի մէջ 15 ժամ պաշտպանեց յառաջացեալ իր դէմ եւ զոր Ճարտնականներուն պաշարողական շարժումին պատճառաւ միայն թողանք, իրենց թողով վեց թղտուսթ առջարկածեղի բնեղի ետքը. Արեւելեան ճակատին վրայ ուսական կորուստները 1892-ին օրքէն աւելի են. Աւստր. 27ին, թըշնամիին վճռական յարձակման մը չհետարեց բովանդակ ճակատին դէմ. Մեր զօրքերը տասնհազար նահանջեցին. Եւր դիրքերու վրայ. Կէսօրէն ետքը Ճարտնականներուն յարձակողական մէջ յարուարտ տեսնուեցաւ զէպի Թուսն. Իրենց Զատի մէջ 15 ժամ պաշտպանեց յառաջացեալ իր դէմ եւ զոր Ճարտնականներուն պաշարողական շարժումին պատճառաւ միայն թողանք, իրենց թողով վեց թղտուսթ առջարկածեղի բնեղի ետքը. Արեւելեան ճակատին վրայ ուսական կորուստները 1892-ին օրքէն աւելի են. Աւստր. 27ին, թըշնամիին վճռական յարձակման մը չհետարեց բովանդակ ճակատին դէմ. Մեր զօրքերը տասնհազար նահանջեցին. Եւր դիրքերու վրայ. Կէսօրէն ետքը Ճարտնականներուն յարձակողական մէջ յարուարտ տեսնուեցաւ զէպի Թուսն. Իրենց Զատի մէջ 15 ժամ պաշտպանեց յառաջացեալ իր դէմ եւ զոր Ճարտնականներուն պաշարողական շարժումին պատճառաւ միայն թողանք, իրենց թողով վեց թղտուսթ առջարկածեղի բնեղի ետքը. Արեւելեան ճակատին վրայ ուսական կորուստները 1892-ին օրքէն աւելի են. Աւստր. 27ին, թըշնամիին վճռական յարձակման մը չհետարեց բովանդակ ճակատին դէմ. Մեր զօրքերը տասնհազար նահանջեցին. Եւր դիրքերու վրայ. Կէսօրէն ետքը Ճարտնականներուն յարձակողական մէջ յարուարտ տեսնուեցաւ զէպի Թուսն. Իրենց Զատի մէջ 15 ժամ պաշտպանեց յառաջացեալ իր դէմ եւ զոր Ճարտնականներուն պաշարողական շարժումին պատճառաւ միայն թողանք, իրենց թողով վեց թղտուսթ առջարկածեղի բնեղի ետքը. Արեւելեան ճակատին վրայ ուսական կորուստները 1892-ին օրքէն աւելի են. Աւստր. 27ին, թըշնամիին վճռական յարձակման մը չհետարեց բովանդակ ճակատին դէմ. Մեր զօրքերը տասնհազար նահանջեցին. Եւր դիրքերու վրայ. Կէսօրէն ետքը Ճարտնականներուն յարձակողական մէջ յարուարտ տեսնուեցաւ զէպի Թուսն. Իրենց Զատի մէջ 15 ժամ պաշտպանեց յառաջացեալ իր դէմ եւ զոր Ճարտնականներուն պաշարողական շարժումին պատճառաւ միայն թողանք, իրենց թողով վեց թղտուսթ առջարկածեղի բնեղի ետքը. Արեւելեան ճակատին վրայ ուսական կորուստները 1892-ին օրքէն աւելի են. Աւստր. 27ին, թըշնամիին վճռական յարձակման մը չհետարեց բովանդակ ճակատին դէմ. Մեր զօրքերը տասնհազար նահանջեցին. Եւր դիրքերու վրայ. Կէսօրէն ետքը Ճարտնականներուն յարձակողական մէջ յարուարտ տեսնուեցաւ զէպի Թուսն. Իրենց Զատի մէջ 15 ժամ պաշտպանեց յառաջացեալ իր դէմ եւ զոր Ճարտնականներուն պաշարողական շարժումին պատճառաւ միայն թողանք, իրենց թողով վեց թղտուսթ առջարկածեղի բնեղի ետքը. Արեւելեան ճակատին վրայ ուսական կորուստները 1892-ին օրքէն աւելի են. Աւստր. 27ին, թըշնամիին վճռական յարձակման մը չհետարեց բովանդակ ճակատին դէմ. Մեր զօրքերը տասնհազար նահանջեցին. Եւր դիրքերու վրայ. Կէսօրէն ետքը Ճարտնականներուն յարձակողական մէջ յարուարտ տեսնուեցաւ զէպի Թուսն. Իրենց Զատի մէջ 15 ժամ պաշտպանեց յառաջացեալ իր դէմ եւ զոր Ճարտնականներուն պաշարողական շարժումին պատճառաւ միայն թողանք, իրենց թողով վեց թղտուսթ առջարկածեղի բնեղի ետքը. Արեւելեան ճակատին վրայ ուսական կորուստները 1892-ին օրքէն աւելի են. Աւստր. 27ին, թըշնամիին վճռական յարձակման մը չհետարեց բովանդակ ճակատին դէմ. Մեր զօրքերը տասնհազար նահանջեցին. Եւր դիրքերու վրայ. Կէսօրէն ետքը Ճարտնականներուն յարձակողական մէջ յարուարտ տեսնուեցաւ զէպի Թուսն. Ի

և Մէկ Թնդաճօթակիր Հարու—Լկերի
Եան Ղուրերուն Մէջ փնտռելու վր
են ուսական Սմոյկնաք և Բեքերսպո
յածանաւորը:

ԲԷՕԼՆ. — Բեդերսպարկէ Բէշլէն
Զայթունիկի կը հեռագրուի թէ Պալմ
կի նաւատորմը Մով. Ռոծաէնովէնսք
հրամանին ներքեւ, ամսոյս 25ին բա
ժով հեկնած է, 10 օր պոռոյտ կատա
րելու համար:

ԲԵԹԵՐՍՎՈՒՐԿ. — Ռուսական բանակին ստուար մասը Հիստեանկ համախմբուած է։ Սեն ճակատամարտը մտապիտան է Յառաջապահներու կողմէն երբ իջարուհակոյն Հիստեանկ ընկալալքը։ Անշանչանէ նահանջելու ատեն, Ռուսերը կորսնցուցին Ռուքթալքի զօրավարը և Ռառապեն գնդապետը։

ՀՈՆՏՈՒ. — Օգոստ. 25ի հ. 26
ճակատամարտներուն մէջ ճարձակա-
կորուստներն են 2000 սպանեալ:

— Կը հաստատուի թէ ուսակա
բոլոր ուսերը դէպ ի Լիտանն կ'նա
հանկած են, ուր Զօր. Գուրգաթիքի
որդած է մեծ ճակատամարտ մը մղել
Բուրձոյ, Խոծը և Օթու զօրավարն
էրն էրէք բանակները Լիտանն
վրայ կը բաշեն:

— Լիաօեանկի շուրջը Դ., Ե.,
Ուրբաթ Կոնստանտինոպոլի Դաւանապատ
նքերուն մէջ Ռուսերը կորսնցուցին
հրետանի և 5000 մեռեալ ունեցան :

ՀՌՈՍ.— Կը հաստատուի թէ դըժ-
ւարութիւնները հարթուած են, Աւստ-
րիոյ և Իտալիոյ միջեւ և առեւտրա-
կան դաշնագիրը կնքուած է:

ՊԱՏԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԿԱՆԱՆՅ ՊԱՏԱՐԱԳԸ

ՀԵՌՈՒԳԻՐՆԵՐ

ՀԵՌՈՒՄԻՆԻՑ

በጥላላ ላይ ሲሆን

ጥላያ ስርዓት

ԿՌԻՒՇ ԼԻԱՌԵԱՆԿԻ ԱՌԶԵԻ

ԵՐԿՈՒ ՌՈՒՌ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

— 33 —

ԲԵՃԵՐԲԻՍՊՈՒՐԿ, Օգոստ. 29. —
 Զօր. Սասարով, Լիստոսեանի շուրջ
 տեղի ունեցող ճակատամարտներու
 վրայ իր տեղեկագիրը ընդհ. Սպայա
 դուրսի հեռագրելով գ'րէս. — «Աստու
 շինք, հարաւորին ճակատի դէմ, ձա
 րանցիք հինգ զօրաբաժնիով յարձակո
 ղական սկսանք։ Ռուսական յառաջ
 պանները Անշանյանի մօտ, ամրացեա
 ղիբքէ մը վրայ զաւուեցան։ Հարաւ
 արեւելեան ճակատի վրայ, ճարտնակա
 րորը յարձակումները ետ մղուեցան
 Ռուսական աջ կողմ այն ատեն յարձա
 կողականի սկսելով, ձաքանդկները եւ
 մղեց դէպ ի Թուրքերու եւ Թաքսին
 թէւուռ, արեւելիք ուղղութեամբ, ու
 կատաղի կռիւ մը մղեց գերակշիռ ու
 ժերու դէմ։ Ռուսները ճառի մօտ, բը
 լորներու վրայ զետեւանով իրեն
 թնջանովթներուն աջակցութեամբ,
 յարձականեալ մղեցին ճարտնակի բոլոր
 սարգաններուն։ Ճակատամարտ այն
 պահ թուռից ելաւ որ հուսկ ուրեմն
 Երկուսեւորք սուրինգով կտուեցան
 Բայց վերջապէս թշնամիին թուական
 առաւելութեան պատճառաւ, Ռուսները
 իրենց զխուսող դիրքերուն վրայ նա
 ւանջեցին։ Նշանակելի են մանաւոր
 թմարով դուռնիքն ճալագործութիւն
 կողմ, որ ճառի մէջ 15 մամ պաշտ
 անքան յառաջացեալ դիրք մը վրայ
 ձաքանդկներուն պաշարողական շարք
 անկ պատճառաւ միայն թողուց։
 Ետին թողուց վեց թնդանօթ անգոր
 ժածելի ընէլէ ետքը։ Արեւելեան ճակ
 տին վրայ ուսուական կորուստները 1500
 ռոգեթի աւելի են։ Ամսոյա 27ին, թըշ
 ամին վճռական յարձակման մը չէտն
 արարեց բովանդակ ճակտին դէմ։ Մեր
 զօրքերը աստիճանաբար նահանջեցին
 իր զիրքերու վրայ։ Կէսօրին ետքը
 ձաքանդկներուն յարձակողական մէկ
 արժուութ անեմուեցաւ դէպ ի Թուռ
 ան։

ԲԵՐԵՆՍՈՂՈՒԿ. (Պատգամական).—
Ճարտեղքը Օգոստոս 28ին շարունակե-
լին իրենց արշավաւեւը Անշանյանի և
Լինտոյանանի իջիւել։ Վերջապահին կը-
րիւթեր տեղի ունեցան մեր զորա-
սահանքի իջիւթին։ Կիսաքամին զորա-
ւար Ռուսկոյեւիցին և Գնչը. Ռուսկոյե-
ւիցին տուեցան այդ կոխներուն մէջ
Պանեցանք նաև 400 վիրաւորեալ, ո-
րոնց ամենուն ալ վերքերը զարմա-
րուեցան։ Բշնանային կորուստները չա-
տե՛ն են։ Ռուսական բանակին միւս
բժշկանկներուն մէջ հանդարտութիւն
էր տրեմ։

Մ. Պատրիարք Հայրը, երեկ Գուշակի Պատրիարքանոս Մայր եկեղեցին մէջ Մ. Պատարաղ խառոյղ նանջ յատուկ, Առաւել կնիւնիւն Տաճար ամբողջ լեցունք էր Դուռն բուռէ, Մամախայէն, Բեքայէն ու իրի Բաղդէն եղող կնիւնու բազմութիւնով մը, որոնցմէ չափեր չէին մտնողք նաեւ հեռաբնին Ակեղալ ըրելի բնաց օրորողի պէպէտեբեր, Տաճարի ղուռէն ներս մտնող մը, երկի, ամեն կողմ կան պսիտ տեսնար, Շլլալ Թաղ, Դարձրդարան, Շլլալ աղբատախտիւն սեղանին շուրջը, Դաւան մէջ հեցան իշեր Մ. Պատրիարք հօր քարորդ, Տիգրայարկաղանի ու Շուրպաղի տրիւնիւնը:

Ժամը երեքին Ս. Գառիբարձը Հայր շնչեղապետ զգեստաւորուած՝ առաջնորդութեամբ դպիկներու և քահանաներու Տաճար մտաւ, որ այս աստիճի չը գնապէս լուսաւորուած էր։ Ժայռ դիւրեքին ընթերցումէն վերջ Ս. Գառիբարձը հայր բնաթան տանելով Ամեն ճեքեան որ ի Բրիտտո յիշուեցաք, ըզ Բրիտտո ոգեցնուի էք. չի՛ք խտրի Հէթի, ո՛չ Նիժնառի, ո՛ր ո՛ր մտապի, ո՛ր ազատի, ո՛չ արուի ո՛չ իրի, զի ամեն ճեքեան դուք մի էք ի Բրիտտոյ՝ խոսքը երկարեցին խոսեցան ինչով պարտաւորեալ են Վրայ, քանի որ այդ որ եկեղեցիին իայն կիսով լեցուած էր Ս. Սրբաշուքի թան թէ Տրքած չնորհի։ Կինքերի բարձրացան իրեն ստորուրի և ստացածածքի վիճակին տանք ստացան ընկերութեան մէջ իրենց դիրքը և հաւասարեցան արուին եւ արդէն Աստուծոյ առջև երկրօժեռ ալ հաւասար են, որովհետեւ ար Կը յիշուուի և եկեղեցիի Ս. Կնիքով զի կնքուի ալ հաւասար զԿԿԿԿ։ Մեկ եկեղեցիին փառաւորապէս կը տօնէ Վրայփոխման տօնը, այսինքն՝ Տրքածը երկիւք բարձրանալը, որովհետեւ տօնով է որ կինն ալ բարձրացաւ իր վիճակէն։ Օգտունքը ուրեմն այս չնորհի որ Բրիտտո չնորհեց մեզ Բրիտտոյն ներսու։ Հետեւեալ բոլոր Աստուծոյն պատուիրաններուն, Լոկ ունկնդրեք քարոզները, լսել Աւետարանին պատուիրանները և չնետել անոց երբեք, այստե՛ղէն զերտառնէին պարտականութիւններ, հետեւելու է անոց և գործադրելու։ Ուրեմն երբ, ինչպէս ըսի, կինն բարձրացաւ իր վիճակէն և հաւասարեցաւ այդ մարդուն, պէտք է որ նոյն սահմանաւորվելով իրեն բաժնի ինչպէս պարտաւորութիւնները կատարէ իր կարողութեանը չափով օգնէ ընկերին, բաժնեկից անոր աշխատութիւնները, մեղմանց անօր վիշտեր, բարեգործութիւններ ընէ իր սահմանին մէջ որովհետեւ առանց ստոյգ ո՛ր անոր իր հաւասարութեանը ինչ եթէ ինչ տուողը յոգնիլ և աշխատիլ, այն աստիճանով է որ ընդունինք ստորոգաստութիւնը։

Ն. Սրբազնութիւնը կէս ժամէ ա
նկի խօսելով Է աւել տեղ ընդհատե
լով թր քարոզը, պզտկներու անա
խորժ Է տաճարի վերնթիւնս ան
վայել ճիւղերէն, վերջացուց՝ յորդորե
լով ներկայ տիկնոջը որպէս զի հե
տեւէն Տէրամօր օրհնակէն Է բլլան տե
պար կիներ Է բարի քրիստոնեաներ

(Շարունակելի)
